

Gheorghita Lipan-Caracterizare

Mihail Sadoveanu este unul din cei mai mari prozatori ai secolul al XX-lea, creatorul unei impresionante opere literare care cuprind povestiri, nuvele si romane.

Gheorghita este un personaj secundar al romanului „Baltagul” de Mihail Sadoveanu.

Caracterizarea eroului este realizata in mod direct si indirect. Caracterizarea directa este facuta de catre narator si Vitoria. Astfel, aflam ca Gheorghita este baiatul lui Nechifor Lipan si al Vitoriei, fratele Minodorei. Portretul fizic este ca si in cazul mamei sale, succint. Zambetul era ca de fata iar mustata abia incepea sa-i „infiripeze”. Flacaul purta chimir si bundita in florita. Vitoria intelege ca baiatul trebuie sa se maturizeze pentru a lua locul tatalui: „esti inca un plod care trebuie sa cunoasaca de acum inainte supararile vietii”

Copilul a fost educat in spiritul traditiei de oier. Mama severa, Vitoria a vegheat ca fiul sau sa invete mestesugul oieritului.

Caracterizarea indirecta este mai ampla si rezulta din faptele, comportamentul, gandurile si framantarile personajului ca si din prezentarea mediului in care traieste. Dar tanarul asimileaza si elemente de civilizatie moderna (calatoreste cu trenul). Pentru a deveni barbat a trebuit sa strabata impreuna cu mama sa drumul labirintic al mortii care este in acelasi timp drumul de renastere.

Calatoria cea adevarata se porneste in zilele lui martie. Vitoria Lipan si Gheorghita sunt insotiti de carciumarul David, „omul trimis”. Drumetii intalnesc la Brad un botez, apoi la Cruci o nunta. La Vatra Dornei, Vitoria afla ca Nechifor a cumparat in noiembrie 300 de oi. Munteanul mai era insotit de alti doi ciobani. Cei doi ciobani, Calistrat Bogza si Ilie Cutui l-au ucis pe Nechifor Lipan pentru a-i lua oile. In satul Sabasa, Vitoria il gaseste pe

cainele Lupu care-i calauzeste pana la rapa, unde gaseste oile risipite si hainele lui Nechifor. Pentru o noapte Gheorghita vegheaza singur, in rapa, osemintele parintelui ucis.

Gheorghita trebuie sa infrunte frica, nesiguranta. Veghea osemintelor capata multiple semnificatii: renaserea simbolica, dobandirea unei noi personalitati, continuitatea intre parinte si urmas „sangele si carnea lui Nechifor se intorceau asupra lui in pasi, zboruri, chemari”. Maturizarea se infaptuieste in momentul in care Gheorghita manuieste baltagul impotriva asasinului tatalui sau.

Vitoria cea care vegheaza la maturitatea fiului sau: este un „profesionist”, un „ajutor”. Ea se afla in permanenta in umbra lui Gheorghita. Acesta are, fata de mama, sentimente amestecate: teama si respect care-l fac sa nu cracneasca in fata ei, admiratie pentru felul in care stie sa-i „ceteasca”gandurile, o oarecare indoiala in privinta decizei mamei de a porni in cautarea celui disparut.

Dar Vitoria stie sa se retraga in momentele decisive. Il lasa pe Gheorghita o noapte in rapa. La parastas munteanca il ajuta pe fiul ei sa dobandeasca cunoasterea oamenilor si a faptelor. Chinuit de vorbele Vitoriei, Bogza se repede asupra lui Gheorghita, dar baiatul il loveste cu baltagul in frunte. Oierul moare „sugusat” de cainele Lupu. Initiatul nu trebuie sa-si manjeasca mainile cu sange, chiar daca crima este motivabila in sens uman.

Initierea s-a incheiat. Dintr-un adolescent, Gheorghita s-a transformat intr-un barbat care va conduce gospodaria asemenea tatalui sau. Gheorghita intra in aventura cautarii flacaiandrului si iese din labirintul intiatic un om format. Ciclul existential isi poate urma cursul: tinerii iau locul celor mai in varsta.

Se poate vorbi de o caracterizare prin nume: Vitoria si Nechifor inseamna purtator de victorie, Gheorghita este diminutiv de la Gheorghe, numele sfantului ce a omorat balaurul.